

ORDE de 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social, e se convocan para os anos 2018, 2019 y 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

PROGRAMA INTEGRAL “A PUNTO-TEIS” (Xullo 2019-xuño 2020)

INTRODUCCIÓN:

Este é un programa de inclusión social que asenta as intervencións nas propias forzas e recursos da comunidade, mellorando a súa organización, coordinandoos, optimizandoos e mobilizandoos, na medida do posible, na busca de alternativas viables de traballo, fomentando en moi diversos eidos (no convencemento de que a integración abrangue aspectos moi diversos) a implicación das persoas na rede (a traveso da coordinación e cooperación cos servizos sociais e outras entidades ou axentes sociais participantes) e facilitando, a través do establecemento de itinerarios - con titorización e seguimento- a incorporación social (ou mellor dito, nestes momentos de incertidume, reincorporación á vida social, educativa e laboral) das persoas en situación de desvantaxe e /ou exclusión, reducindo a súa vulnerabilidade.

A conxuntura actual, trala situación de emerxencia e o estado de alarma no que aínda estamos inmersos, é xa un feito a importancia que cobra a variable integradora do traballo e as disfuncións que se poden establecer nas relacións en redes familiares e de socialización. Estase a evidenciar un significativo aumento da vulnerabilidade, provocado fundamentalmente polo desemprego, ou ausencia del, e/ou a precarización do traballo (ademáis da desvinculación do sector máis xoven con respecto a súa formación/educación formal e/ou ocupacional¹).

Os condicionantes de idade, xénero, orixe/procedencia e recursos influirán directa e expoñencialmente neste proceso, e os/as mozas e mozos sufrirán en maior medida a ausencia ou déficit grave de recursos económicos e situacións de desemprego, así coma un acusado déficit de acceso á información e participación social e de cidadanía (máis aínda logo de ter estado illados/as durante o período do estado de alarma).

DESTINATARIOS:

80 mozos e mozas de entre 16 e 26 anos en situación e/ou risco de exclusión, preferiblemente do barrio de Teis

A continuación apórtanse os datos detallados das e os participantes reais do programa, atendendo a desaclegación por sexo, situación de vulnerabilidade, estudos e situación laboral.

---

¹ A fenda dixital veu a acusar as desigualdades que xa viñan existindo no sistema educativo, desvinculando ao alumnado máis vulnerable do proceso educativo-curricular e desmontivando cara a súa formación o que afonda, aínda máis se cabe, no illamento socioeducativo quedando, como resultado, excluídos da novo horizonte ocupacional online.

- clasificación segundo sexo

Gráfico 1

- clasificación segundo idades e sexo

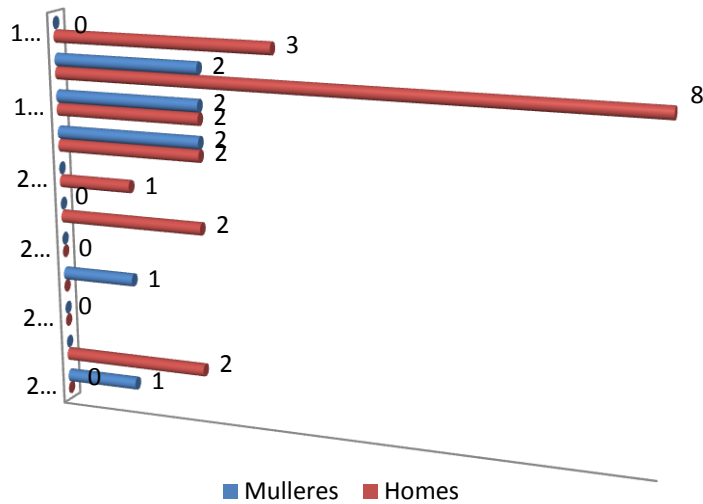

Gráfico 2

Clasificación segundo estudos e sexo.

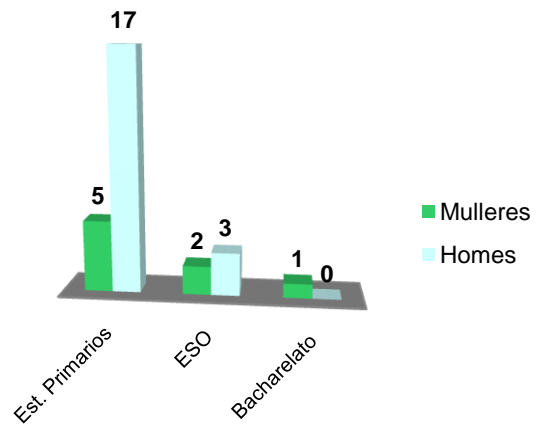

Gráfico 3

- Clasificación segundo factores de vulnerabilidade e sexo.

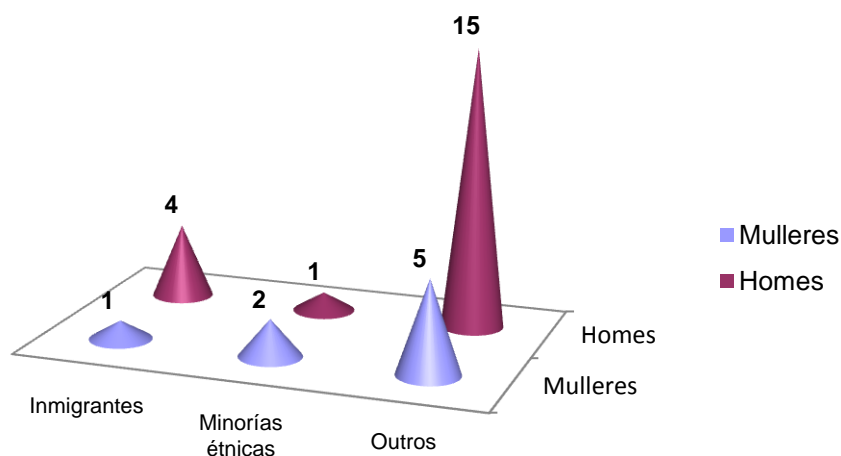

Gráfico 4

- Clasificación segundo situación laboral e sexo.

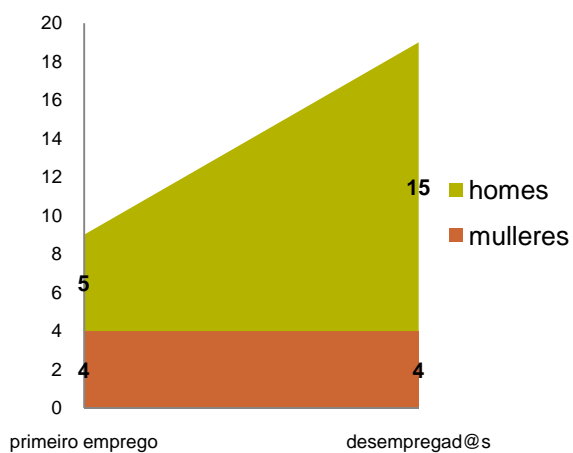

Gráfico 5

VALORACIÓN

unha vez rematados os Itinerarios e avaliadas as actuacións, son diversos os aspectos claves a ter en conta:

- O principal factor a ter en conta é, a continuación na adaptación ás características persoais e socio-familiares das e dos participantes polo que se diferenciou a maneira na que se participaba no programa: Itinerario grupal (módulos

formativos e titorías de inserción socio-laboral), nos que a duración dos módulos foi de un mes, con titorías semanais e ca posterior continuación do itinerario de maneira individualizada; e o Itinerario individualizado (titorías de inserción socio-laboral), con duración determinada pola consecución dos obxectivos e na que se mantivo unha titorizaxe semanal continúa.

Aos módulos formativos acudiron aquelas persoas que tiñan disponibilidad para acudir aos mesmos e nas que se detectou (nas entrevistas iniciais) unha carencia en canto as habilidades sociais especialmente. Mentres que as persoas que acudiron ao itinerario individualizado tiñan cargas familiares que imposibilitaban a súa asistencia diaria, ou xa se percibía que tiñan habilidades sociais desenvoltas.

- As poucas experiencias laborais previas dunha parte importante dos/as participantes así como as diversas responsabilidades familiares de parte do alumnado, inciden tanto no interese xeral do grupo como na toma de conciencia da súa realidade. Oito das/os participantes nesta edición contaban con experiencias laborais previas, mais predominando a economía submerxida, e todas elas, porén, de curta duración. Os restantes participantes, con idades polo xeral máis baixas, centraban a súa busca no acceso ao primeiro emprego ou a completar a súa formación.

- A necesidade real dunha reflexión inicial, que as/os situase e as/os fixera conscientes da necesidade de adquirir e mellorar as habilidades sociais precisas para o acceso ao actual mercado de traballo (case inexistente) ou o seguimento de accións formativas.

- A necesidade de adaptar a metodoloxía aos novos tempos, nos que as novas tecnoloxías xogarán un papel fundamental. Como xa comprobamos no contexto actual, é necesario afondar no emprego e utilidade das TIC's como alternativa as actuacións presenciais, sendo conscientes obviamente da brecha dixital que sofren moitos/as destes/as rapaces/as, o que require un traballo previo ou centrado no fomento e uso destas ferramentas.

En liñas xerais, o programa evolucionou en dúas direccións parellas; por unha banda, os proxectos de inserción individualizados e por outra, o traballo grupal, dentro dos seus Itinerarios, que foi evolucionando axeitadamente chegando a acadar os obxectivos establecidos previamente no programa:

- Asunción e cumprimento de horarios e regularidade na asistencia, canto menos na primeira edición.

- Establecemento dun plan formativo-laboral que permitiu o aumento das perspectivas tanto formativas como laborais e principalmente como fonte de motivación.

Estas actuacións, supuxeron a reactivación, en moitos casos, cara ao mundo académico/formativo e a busca activa -real- de emprego de forma organizada e continua.

Como en edicións anteriores, o perfil dos/das destinatarios/as vaise modificando co paso do tempo polo que fixo preciso adaptar os contidos teórico-prácticos as demandas e realidades dos mozos e mozas.

Así, o adestramento en habilidades sociais céntrase en adquirir e mellorar as rutinas establecidas de modo xeral polo que é preciso incidir en algúns casos, establecer uns horarios normalizados, achegamento aos diferentes recursos, asumir responsabilidades, ser consciente da realidade en canto a necesidade de formación e de adaptación das expectativas sociolaborais á realidade e establecer as demandas de maneira continuada (BAE planificada e continuada...).

A combinación de todas estas cuestións posibilita a nivel grupal que se establezan e manteñan horarios, o traballo en equipo, vivenciar a realidade actual, etc... En

definitiva, acadar melloras e posibilitar cambios que propicien a inserción sociolaboral “real” nos diversos casos.

No tocante ao alumnado derivado hai que sinalar que se deron circunstancias particulares que marcaron o devir do programa. Ao longo de ambas edicións déronse baixas de participantes prematuras e altas en metade ou incluso ao final das edicións. Na primeira edición producíronse catro baixas: tres delas debido a escasa asistencia que estaba obtendo os participantes, chegando un deles a intentar retomar a participación máis adiante; mentres que outro dos participantes viuse na obriga de abandonar por mor dum problema persoal, pero neste caso o participante foi seleccionado de novo para participar na seguinte edición, a cal, rematou con maior éxito.

Tamén se produciu unha alta derivado dun dos dispositivos colaboradores, pero sen chegar a manter unha asistencia regular, abandonando ao pouco tempo ao incorporarse al mercado laboral.

Na segunda edición ademais, como xa se comentou anteriormente, ás dúas de semanas de comezar foi implantado o Estado de Alarma e confinamento polo que o programa viuse interrompido. Este factor obrigou a readaptar o programa, pasando a manter contacto semanal cos/as participantes a través de plataformas online que permitiron manter o traballo semanal, si ben é certo que afectou considerablemente na participación dos/as rapaces/as. Ao longo do Estado de Alarma, leváronse a cabo varias videochamadas grupais nas que se traballaron contidos relacionados co ámbito laboral e informático, chegando a contar en dúas ocasións coa participación nas videochamadas dun dos colaboradores habituais do programa, que traballa como orientador no Concello de Vigo, ademais de contar tamén coa participación dunha das profesoras de FP do IES A Guía, que facilitou información detallada sobre os cursos de formación profesional.

Unha vez rematado o Estado de Alarma retomouse a actividade presencial, retomando as titorías individuais, así como dúas clases en pequeno grupo nas que se impartiron os contidos que ficaran pendentes por ver.

Un dos aspectos a destacar nestas edicións son as incorporacións ao mundo laboral que se materializaron en dúas das participantes da segunda edición, acadando un emprego a finais de xuño, ademais de varios participantes tanto da primeira como da segunda edición que foron derivados/as cara programas formativos, nos que se mantivo un seguimento para asegurar o bo desenvolvemento nos mesmos.

En xeral, a experiencia adquirida fainos concluír que este tipo de programas e actuacións deben fundamentarse na atención individualizada, flexible e adaptada ás necesidades e demandas de cada un dos/as participantes, proporcionada paulatinamente na medida que se evidencia a evolución acadada.

A realidade que nos atopamos no perfil de mozos e mozas fainos crer que sería necesario seguir traballando a posteriori cos/as destinatarios/as dos Itinerarios para que logren acadar e manter os seus propios obxectivos tanto persoais, (nalgúns casos, recentemente definidos), como profesionais onde o nivel de esixencia requirido sexa paulatinamente máis elevado. Unha duración máis prolongada de proxectos deste tipo permitiría acadar mellores resultados e unha maior efectividade da acción, xa que tanto polas características do colectivo da xente moza como polas circunstancias sociofamiliares que rodean os/as participantes do A Punto Teis, hai certos aspectos que só son traballables a medio ou mesmo longo prazo cun acompañamento dos/as rapaces/as. A isto, súmase unha oferta formativa/laboral practicamente inexistente para algúns dos perfís cos que se traballa neste programa, debido tanto á súa idade como características persoais (destrezas, habilidades e

motivación), o que en moitas ocasións devólveos/as na finalización deste programa a situacións de vulnerabilidade moi similares ás do punto de partida, nas que o traballado durante o mesmo pode resultar insuficiente para superar a súa situación de exclusión.

Como aspectos positivos, destacar os bos resultados obtidos nun bo número dos mozos e mozas que participaron, onde se observou un maior desenvolvemento de habilidades sociais, a adquisición de pautas para realizar unha busca de emprego activo, e, en definitiva, a clarificación de obxectivos que lles permitirá seguir o camiño de cara á inserción social e laboral.